

IK VOEL ME THUIS IN DE GEVANGENIS

LIEVE MOENS IS VRIJWILLIGSTER IN DE GEVANGENIS VAN LEUVEN CENTRAAL DOOR RIA GORIS, FOTO MICHIËL HENDRYCKX

echte Belgische. Over het regime klagen ze niet. De directeur probeert het zo menselijk mogelijk te maken. De mannen krijgen de kans om muziek te maken en om lessen te volgen. Dat vinden ze geweldig, dat ze gratis mogen leren. Ze noemen de gevangenis weleens een internaat. De directeur heeft oer voor hun problemen. Als iemand een bepaald werk niet aankan, dan zoekt hij mee naar een oplossing zodat die gevangene niet zonder inkomen valt. En als de datum voor voorwaardelijke invrijheidstelling verstrijkt zonder dat er nieuws van het ministerie van Justitie is, dan vraagt de directeur of de griffie eens in Brussel wil informeren. Dat doet veel.

Weet je wat zo onmenselijk is aan ons justitiesysteem? De mensen weten van niets! Ze krijgen bij hun veroordeling een datum van vermoedelijke invrijheidstelling. De wet-Lejeune bepaalt dat je vrij kunt komen als je een derde van de straf uitgezeten hebt. Maar een derde gaat voorbij en er gebeurt niets. De mannen wachten, wachten, wachten. Zonder nieuws. Ze lopen bijna tegen de muren op. Een van de

0105

DSM MAGAZINE 15 maart 2002

naar de cipiers, je maakt al eens een praatje. En de mannen met wie ik sprak, vertellen elkaar over mij. Al gauw 'had' ik drie, vier mannen. Nu zie ik er zeventien, veel te veel eigenlijk. Spaanssprekenden, Frans- en Engelstaligen. Ze komen uit Jamaica, Oostenrijk, Peru, Venezuela, Colombia, Nigeria, Pakistan, India en Libanon. Ik leer zoveel van hen, over hun culturen. Neem nu de zwarten. Ik had ze in Colombia leren kennen, vooral aan de kust wonen er veel. Ik werk graag met hen, want ze hebben een bepaalde vorm van humor die wij niet hebben. En ze hebben een zalige lach, allemaal. Ze zijn over het algemeen gelovig en aanvaardden makkelijk zwarten makkelijk als één pot nat, maar wie nooit uit Afrika weggeweest is, reageert bijvoorbeeld heel anders op vrouwen dan mannen van wie de voorouders als slaven naar Amerika getransporteerd zijn. De Zuid-Amerikanen hebben veel respect voor vrouwen. Dat zie je ook aan de zwarten die daarvandaan komen. Ze kunnen er bijvoorbeeld niet bij dat veel Belgische

ticket. Miguels gezin was twee jaar aan zijn lot overgelaten geweest. Dan kun je niet met lege handen voor de deur staan. Die 900 euro is daar een enorm bedrag. Een vrouw die op Miguel verliefd was, had twee jaar lang voor zijn kinderen gezorgd. Ze waren niet ondervoed, maar er was niets meer van meubels. De kinderen slapen op de grond. Matrasjes voor de kinderen is het eerste wat Miguel kocht. Hij begon opnieuw een kapsalon, en zo ging het langzaam vooruit. We houden nog altijd contact: ik bel op zijn verjaardag, hij op de mijne."

„ZES JAAR GELEDEN IS MIGUEL vertrokken. Ik dacht er niet aan verder te werken in de gevangenis, ik was nog te druk bezig met mijn gezin. Maar toen de kinderen groter werden, viel ik in een gat. Mijn man was vaak weg voor zijn werk, en ik wilde ook iets doen. Maar wat? Ik ben verpleegster van opleiding, een verkeerde keuze. Ik trok me alles te zeer aan. Toen ik pas getrouwd was, zei mijn man

„Het was het erg privé door die holsjes. Je uit dat mensen wie in de gevangenis bent. ze drugs smokt, Miguel binnen. Zo lelijk als eerder was, ze was, zo sympathiek was hij. Die heel gelukkig dat hij zijn taal kon Doorken. En maar vertellen, echt een overval. Over zijn kinderen, zijn thuisland, hoe hij in de miserie geraakt was. Het uur was zo om! De hele weg naar huis hield dat gesprek me bezig. Ik ging zogenoemd om iemand te helpen, maar hij had mij het grootste plezier gedaan door zijn gelukzaligheid. Het raakte mij. Mijn kinderen zeiden: 'Mama, wees voorzichtig. Het is een gevangene.' Ik ben om de maand bij hem op bezoek geweest. Hij heeft nog bijna twee jaar gezeten."

Miguel had in Chili twee kapsalons die goed draaiden. Zijn vrouw gaat er vandoor met een ander, naar het buitenland. Ze laat hem met zes kinderen achter. Miguel is gebroken. Het gaat niet meer. Hij drinkt. Hij verliest zijn kapsalons. Iemand spreekt hem aan op café. De berooide Miguel doet zijn verhaal en hij zucht: „Kon ik maar weer goed verdienen!" – „Geen nood, ik

men. Miguel had zichzelf leren uiten in de gevangenis, hij had zijn emoties in kleuren op doek gebracht. In zesendertig schilderijen. Mijn man kende iemand die ze goedkoop ingelijst heeft. Ik gaf catechese en heb met de vervolggroep van 17- à 18-jarigen een pannenkoekendag gehouden en de schilderijen van Miguel tentoongesteld. Het werd een echt succes. Op vier na zijn ze allemaal verkocht: het bracht bijna 900 euro op, plus geld voor zijn vliegtuigticket.

„IK KWAM BINNEN IN EEN GROTE bezoekszaal. De zaal was opgedeeld in hokjes, netjes afgebied met rood en grijs, heel fleurig. Op een podium zat een cipier, een beetje zoals vroeger in een studiezaal. Voor

LIEVE MOENS IS VRIJWILLIGSTER IN DE GEVANGENIS VAN LEUVEN CENTRAAL DOOR RIA GORIS, FOTO MICHIËL HENDRYCKX